

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala

Tuloslaskelma	TP 2020	TA 2021	TPE 2021	TA 2022	2023	2024
Toimintatuotot	5 278 000	5 693 213	5 312 663	5 778 280	5 772 530	5 774 530
Myyntituotot	1 126 429	1 001 822	1 038 122	1 433 980	1 433 980	1 433 980
Maksutuotot	2 551 856	3 179 550	2 457 700	2 473 550	2 473 550	2 475 550
Tuet ja avustukset	1 397 575	1 131 486	1 475 486	1 501 990	1 501 990	1 501 990
Muut toimintatuotot	202 140	380 355	341 355	368 760	363 010	363 010
Toimintakulut	-96 760 547	-99 959 138	-101 146 573	-103 976 400	-103 640 310	-103 229 868
Henkilöstökulut	-55 090 213	-56 734 741	-57 256 131	-58 267 125	-58 211 705	-58 082 405
Palvelujen ostot	-15 669 053	-20 064 523	-19 982 968	-21 066 714	-21 033 214	-21 027 214
Aineet, tarv. ja tavarat	-2 710 659	-2 838 364	-2 739 794	-2 956 888	-2 950 288	-2 950 288
Avustukset	-7 234 606	-3 496 650	-4 359 950	-4 312 650	-4 312 650	-4 287 650
Muut toimintakulut	-16 056 016	-16 824 860	-16 807 730	-17 373 023	-17 132 454	-16 882 312
Toimintakate	-91 482 547	-94 265 925	-95 833 910	-98 198 120	-97 867 780	-97 455 338
Poistot ja arvonal.						
Toimintakate/asukas	-2 101	-2 144	-2 179	-2 172	-2 146	-2 117
	TP 2020	TA 2021	TPE 2021	TA 2022	2023	2024
HTV 1						
Yhteensä	1264,9	1358	1304	1324,8	1324,8	1325

Kunnanhallituksen kesäkuussa 2021 hyväksymä sivistys- ja hyvinvointitoimialan talousarviokehys (toimintakate) vuodelle 2022 oli 97 155 610 euroa. Talousarviovalmistelun aikana toimialalle kohdentuvien sisäisten erien budjetointiin (sisäiset ICT-palvelut, Aleksian tuottamat ruoka- ja siivouspalvelut sekä sisäiset vuokrat) on tullut korotuksia 1 214 000 euroa suhteessa annettuun kehukseen. Samoin tuloihin on tullut lisäys koulutuspalveluihin päivähoito Aleksin osalta 189 000 euroa annettuun kehukseen verrattuna. Vammaisneuvoston ja vanhusneuvoston siirrettyä hyvinvointipalvelujen tulosalueelle on lisätty tulosalueen budjettiin niihin kohdistuvat menot 18 000 euroa. Näiden muutosten johdosta sivistys- ja hyvinvointitoimialan talousarvioesitys vuodelle 2022 on 98 198 120 euroa.

Toimialan visio

Kohdataan, Kokeillaan ja Kehitetään yhdessä

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala rakentaa palveluja yhdessä kuntalaisten kanssa. Palvelut toimivat asiakaslähtöisesti ja asiakkaita palvellaan yhteisvastuullisesti ja luontevasti siellä, missä asiakkaat ovat. Palvelut tarjotaan moderneissa, joustavissa ja muunneltavissa tiloissa, joissa on käytettävissä ajanmukainen teknologia. Monikäyttöiset tilat houkuttelevat liikkumaan, harrastamaan ja kohtaamaan toisia nurmijärveläisiä. Toiminnassa hyödynnetään myös kunnan ulkopuolisia toimijoita. Viestintä toiminnasta on avointa, reaaliaikaista ja vuorovaikutteista.

Toimialan strategian painopistealueet

- Osallisuus ja yhteistyö
- Yhteisöllisyyden edistäminen
- Asianmukaiset tilat ja lähiympäristö
- Vapaa-ajan aktiviteetit kaikille
- Palveluiden kehittäminen tulevaisuuden tarpeisiin
- Viestinnän kehittäminen
- Ikäihmisille suunnatut palvelut

Olennaiset muutokset vuonna 2022 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin (muutokset verrattuna muutettuun KS2021-lukuihin)		
Menot	Muutos	Euroa
	Henkilöstökulujen kasvu, palkankorotukset ja uusi henkilöstö koulu-, varhaiskasvatus- ja hyvinvointipalveluissa	-1 351 000
	Sisäisten erien kasvu	-1 326 000
	– sisäiset ICT-palvelut, -190 000	
	– sisäiset siivouspalvelut -83 000	
	– sisäiset ruokapalvelut, ALEKSIA, -465 000	
	– sisäiset vuokrat, -588 000	
	Palvelusetelikulujen kasvu varhaiskasvatuksessa	-506 000
	Avustukset kotitalouksille varhaiskasvatuksessa	-750 000
	Oppilaskuljetukset	100 000
Tulot	Varhaiskasvatuksen maksutuottojen pieneneminen	-700 000
	Päivähoito Aleksin tulot Keusotelta, järjestämisvastuun siirryttyä toiminnan järjestämisestä Keusotelle	541 600
	Hankkeisiin liittyvien erillisten valtionavustusten kasvu	350 000

Toiminnan kuvaus

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala tuottaa kuntalaisten hyvinvointia edistäviä ja monipuolisia varhaiskasvatus-, koulutus-, nuorisot-, liikunta-, kirjasto- ja kulttuuripalveluja sekä oppilashuollon ja kotoutumisen palveluja. Toimialan palvelut tuotetaan siellä missä eri-ikäiset kuntalaiset ovat. Sivistys- ja hyvinvointitoimiala mahdollistaa kuntalaisille oppimisen, sivistymisen, harrastamisen ja elinikäisen kasvun. Sivistys- ja hyvinvointitoimialan tehtävänä on myös kuntatasoisen hyvinvointityön koordinointi.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Hyvinvoinnin näkökulma korostuu entistä enemmän sivistys- ja hyvinvointitoimialan toiminnan kehittämisessä. Toimintaa tulee suunnata entistä enemmän hyvinvointia lisääviin ja ennalta ehkäiseviin palveluihin.

Koronakriisin vaikutukset tulevat tulevina vuosina näkymään lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnissa. Toimintaa tulee kehittää niin, että mahdollisimman nopeasti kriisin aikana ja kriisin jälkeen on mahdollista tukea niitä, joille kriisi aiheuttaa syrjäytymisuhkaa.

Laadultaan riittävän hyvät varhaiskasvatus- ja koulutuspalvelut sekä vapaa-ajan palvelut tulee säilyttää. Lapsille ja nuorille tulee mahdollistaa tarvitsemansa tuen saanti sinne, missä lapset ja nuoret ovat.

Ikäihmisten määrä kasvaa Nurmijärvellä. Heille suunnattuja hyvinvointia tukevia palveluja tulee kehittää terveyden ja toimintakyvyn säilymiseksi. Voimaa vanhuuteen -hanke kokoaa yhteen eri ikäihmisille toimintaa ja palveluja tuottavat tahot.

Toimintaympäristössä on tapahtumassa seuraavia muutoksia:

- Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu on käynnistynyt
- Varhaiskasvatuksessa edetään mahdollisesti kohti maksuttomuutta. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuihin tehtiin muutoksia 1.8.2021 alkaen.
- Alkuluokkatoiminnan vakinaistamisesta tulee tehdä päätöksiä kuluvan toimintavuoden aikana.
- Erityistä tukea tarvitsevien lasten palvelutarpeet ovat lisääntyneet sekä varhaiskasvatuksessa että koulutuspalveluissa.
- Lukiokoulutuksen uusittu opetussuunnitelma on otettu käyttöön. Palveluverkkosuunnitelmassa on tehty päätöksiä kunnallisen lukiokoulutuksen keskitämisestä Kirkkonylään.
- Lasten ja nuorten vapaa-ajan toimintoja tulee edelleen kehittää yhteistyössä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Harrastamisen Suomen malli tulee vakinaistaa kokeilun jälkeen.
- Kohdennetun nuorisotyön tarve lisääntyy. Erityisesti yli 17-vuotiaiden nuorten kohdalla tulee panostaa erilaisiin tukitoimenpiteisiin.
- Koulunuorisotyötä tulee vahvistaa tukemaan syrjäytymisen ehkäisyä.

- Nuorten työttömyyden kasvu ja haasteet elämänhallinnassa lisäävät tarvetta ohjaamotoimintaan ja etsivään nuorisotyöhön.
- Ihmisten vapaa-ajan tottumukset ovat muuttaneet. Kirjasto- ja kulttuuripalvelujen sekä liikunta- ja kulttuuripalvelujen kuntalaisille tuottamien palvelujen tulee vastata tähän muutokseen. Samoin tulee kehittää toimenpiteitä, jolla saadaan koronan jälkeisenä aikana harrastajat palaamaan harrastustoimintaan.
- Ikäihmisten määrän lisääntyminen luo tarpeita lisätä kunnan tuottamia ennaltaehkäiseviä palveluja liikunta- sekä kirjasto- ja kulttuuripalveluissa.
- Kunnan talouden tiukentumisesta johtuen joudutaan priorisoimaan, mitä palveluja tuotetaan ja kenelle.
- Lainsäädännössä lähiaikoina tapahtuvat ja tapahtuneet muutokset: oppivelvollisuuden laajeneminen, muutokset varhaiskasvatuslaissa, lukiolain muutokset, mahdollinen perhevapaa-uudistus vaikuttavat palveluihin. Oppivelvollisuuden laajenemisen myötä ohjauksen tarve kasvaa sekä perusopetuksessa että kunnan tasolla.
- Muutokset lasten ja nuorten määrässä vaikuttavat siihen, missä palveluita tarvitaan. Uudet asuinalueet lisäävät palvelujen käyttäjiä varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluissa Rajamäellä ja Klaukkalassa.
- Toimialaan liittyviä digitaalisia palveluja ja tietojärjestelmiä kehitetään yhteistyössä palvelun tuottajien kanssa
- Yhteistyötä kehitetään toimialan tulosalueiden ja kunnan muiden toimialojen kesken. Keusoten kanssa rakennetaan yhdyspintatyötä, monialaista yhteistyötä ja hyvinvointityötä sekä valmistellaan tulevaa hyvinvointialuetta.
- Sote-uudistus siirtää oppilas- ja opiskelijahuoltoon liittyvien psykologi- ja kuraattoripalvelujen tuottamisen hyvinvointialueille.

Henkilöstösuunnitelma

Uusi henkilöstö:

Psykologi hyvinvointipalveluihin, suuret oppilasmäärät yhtä psykologia kohti

Kolme luokanopettajaa, pysyväisluonteiseksi muuttuneen tuntiopettajuuden vakinaistaminen

Kaksi erityisluokanopettajaa, pysyväisluonteiseksi muuttuneen tuntiopettajuuden vakinaistaminen

Peruskoulun aineopettaja, tuntiopettaja toistaiseksi, pysyväisluonteiseksi muuttuneen tuntiopettajuuden vakinaistaminen

Lehtori, lukiokoulutus, pysyväisluonteiseksi muuttuneen tuntiopettajuuden vakinaistaminen

Oppilaanohjauksen lehtori perusopetukseen, lainsäädännön muutos, laajennettu oppivelvollisuus

13 henkilökohtaista avustajaa vammaisopetukseen, vammaisoppilaiden määrän kasvu

4 varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa varahenkilöksi, lainsäädännön muutokset

Varhaiskasvatuksen opettaja alkuluokkaan

Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja alkuluokkaan

4 varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa, avustajaksi, erityistä tukea tarvitsevien lasten määrän kasvu varhaiskasvatuksessa

Etsivä nuorisotyöntekijä, määräaikainen vakanssi muutetaan vakituiseksi

Palveluverkkosuunnitelman ja palvelutuotanto-ohjelman toteutuminen talousarviossa

Palveluverkkosuunnitelma

Palveluverkon kehittäminen tulee tehdä rullaavasti huomioiden muutokset, mitä tapahtuu lasten ja nuorten määrissä eri puolilla kuntaa. Uusien kaava-alueiden käyttöön ottamisessa tulee huomioida palvelujen riittävyys ja niiden sijoittuminen. Varhaiskasvatuksen osalta joudutaan huomioimaan varhaiskasvatukseen osallistumisen lisääntyminen sekä kasvanut alle 3-vuotiaiden määrä. Varhaiskasvatuksen osalta tarkastellaan palvelujen riittävyttä erityisesti Rajamäellä ja Klaukkalassa uusien asuntoalueiden avaamisen näkökulmasta. Hyväksytyn palveluverkkosuunnitelman esityksiä viedään eteenpäin suunnitelman mukaisesti erityisesti hallinnollisten yhdistämisten osalta.

Palvelutuotanto-ohjelma

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan palvelujen tuotteistaminen valmistuu vuoden 2021 loppuun mennessä. Varhaiskasvatuspalvelujen osalta on pilotoitu tuotteistamista syksyllä 2021. Palvelumuotoilua hyödynnetään esim. peruskorjausten ja uusien koulutilojen rakentamisen yhteydessä.

Digitalisoinnissa hyödynnetään toimialan tietojärjestelmiä esim. oppilashallintoa ja varhaiskasvatuksen toiminnanohjausjärjestelmää sekä koulukuljetusten reititysohjelmaa, johon on liitetty huoltajille suunnattu Kouluun.fi -käyttöliittymä ja kouluille suunnattu Timit-järjestelmä. Samoin hyödynnetään Ilmari-ilmoittautumisjärjestelmää sekä Timmi-tilojen varaus- ja laskutusjärjestelmää. Yhdistyksille suunnatut avustukset haetaan sähköisesti.

Toimialan eri tulosalueiden toiminnassa hyödynnetään kolmannen sektorin toimijoita monin eri tavoin.

Hallinto- ja talouspalvelut

	TP 2020	TA 2021	TPE 2021	TA 2022	2023	2024
Toimintatuotot	3 442	1 170	1 170	1 170	1 170	1 170
Toimintakulut	-849 815	-838 089	-838 089	-853 190	-853 190	-853 190
Toimintakate	-846 373	-836 919	-836 919	-852 020	-852 020	-852 020
Toimintakate/asukas	-19	-19	-19	-19	-19	-19
	TP 2020	TA 2021	TPE 2021	TA 2022	2023	2024
HTV 1						
Yhteensä	11	10	11,4	11	11	11

Olennaiset muutokset vuonna 2022 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin (muutokset verrattuna muutettuun KS2021-lukuihin)		
Menot ja tulot	Ei olennaisia muutoksia	

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan hallinto- ja talouspalvelut tuottaa tukipalveluja toimialan muille tulosalueille. Tulosalueen asiantuntijat tarjoavat erilaisia tukipalveluja sivistys- ja hyvinvointitoimialalle.

Toiminnan painopistealueet

Tulosalueen tehtäviä ovat erilaiset toimialan koordinoititehtävät: investoinnit, hankinnat ja henkilöstöasiat, talousarviovalmistelu ja talousraportointi sekä tieto- ja viestintäteknologia. Tehtäväalueeseen kuuluvat myös oppilaskuljetukset, oppilashallintojärjestelmän ylläpito ja koordinointi sekä johdon tukitehtävät kaikille tulosalueille.

Hallinto- ja talouspalvelut vastaa myös toimialan kahden lautakunnan, sivistyslautakunnan ja hyvinvointilautakunnan, hallinnollisista valmistelu-, toimeenpano- ja sihteeritehtävistä.

SUORITTEITA JA PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA			
	TP2020	TPE2021	TA2022
Hallinto- ja talouspalvelut			
Henkilöstömäärä (HTV1)	11	11,4	11
Hallinto- ja talouspalvelujen henkilöstömenot/toimialan henkilöstömenot %	1,3	1,2	1,2

Koulutuspalvelut

	TP 2020	TA 2021	TPE 2021	TA 2022	2023	2024
Toimintatuotot	842 607	830 843	975 843	1 372 460	1 372 460	1 372 460
Toimintakulut	-53 215 768	-55 744 242	-55 822 742	-56 956 880	-56 934 880	-56 869 880
Toimintakate	-52 373 161	-54 913 399	-54 846 899	-55 584 420	-55 562 420	-55 497 420
Toimintakate/asukas	-1 203	-1 249	-1 247	-1 230	-1 219	-1 205
HTV 1	TP 2020	TA 2021	TPE 2021	TA 2022	2023	2024
Yhteensä	588	603	599,4	609	609	609

Olennaiset muutokset vuonna 2022 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin (muutokset verrattuna muutettuun KS2021-lukuihin)		
Menot	Muutos	Euroa
	Palkankorotusvaraus	-464 900
	Sisäiset ICT-kulut	-87 300
	Sisäiset vuokrat (summassa huomioitu Rajamäen koulun E-talosta luopuminen, 66 500 e)	-202 100
	Aleksian kustannukset	-320 300
	Perusopetuksen oppilaanohjauksen lehtorin viran perustaminen	-20 000
	6 henkilökohtaisen avustajan toimen perustaminen	-176 200
	Oppivelvollisuuden laajenemisen edellyttämien oppikirjojen ja -materiaalien sekä henkilökohtaisten tietokoneiden hankinta uusille lukiolaisille	-110 000
	6.–9. -luokkalaisten henkilökohtaisten Chromebookien leasingkulut	-76 000
	Yhden rehtorinviran lakkauttaminen	65 000
	Oppilaskuljetukset	100 000
	Muiden palveluiden ostot	102 300
Tuotot	Päivähoito Aleksista Keusotelta saatavat tuotot	541 600

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Koulutuspalvelut vastaa perusopetuksen ja lukiokoulutuksen järjestämisestä ja kehittämisestä. Sen tehtäviin kuuluvat myös taiteen perusopetusta ja vapaata sivistystyötä järjestävien oppilaitosten tukeminen. Palvelut tuotetaan laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.

Vammaisopetuksen tarve kunnassa on lisääntynyt siinä määrin, että Kivenpuiston erityiskouluun on lyhyen ajan sisällä perustettu kolme uutta vammaisopetuksen luokkaa. Luokissa opiskelevat oppilaat tarvitsevat henkilökohtaisen avustajan

selvitäkseen päivittäisestä koulutyöstä ja sen yhteydessä järjestettävästä aamu- ja iltapäivähoidosta. Avustajien palkkakustannukset katettiin aluksi hankerahoituksella, jota ei ole enää käytettävissä. Koska avustuksen tarve on pysyvä, esitämme kuuden (6) henkilökohtaisen avustajan vakanssin perustamista 1.8.2022 alkaen.

Oppivelvollisuuslaki astui voimaan 1.8.2021. Jatkossa oppivelvollisuus päättyy, kun nuori täyttää 18 vuotta tai kun hän tätä ennen suorittaa toisen asteen tutkinnon. Lakiin sisältyvät hakeutumiselvoitteita koskevat säännökset astuivat voimaan jo 1.1.2021. Hakeutumiselvoite tarkoittaa sitä, että oppivelvolli-

sen on hakeuduttava ennen perusopetuksen viimeisen vuosiluokan päättymistä toisen asteen koulutukseen, niveltäisiin koulutukseen tai muuhun oppivelvollisuuden piiriin. Hakeutusvelvoite jatkuu, kunnes opiskelupaikka on vahvistettu ja opiskelija on aloittanut opintonsa. Oppivelvollisuuden laajentamiseen liittyy myös vaatimus tehostetusta henkilökohtaisesta oppilaanohjauksesta. Jotta uudet velvoitteet voidaan täyttää, koulutuspalveluihin tarvitaan yksi (1) uusi oppilaanohjauksen lehtorin virka 1.8.2022 alkaen.

Lisäksi esitetään seuraavien, jo pidempään määräaikaisella henkilökunnalla hoidettujen tehtävien vakinaistamista: kolme (3) luokanopettajan virkaa, kaksi (2) erityisluokanopettajan virkaa, yksi (1) perusopetuksen aineenopettaja, tuntiopettaja toistaiseksi virka, yksi (1) lukion lehtorin virka ja seitsemän (7) henkilökohtaisen avustajan toimea. Näiden vakanssien perustamisella ei ole vaikutusta määrärahoihin tai kunnan henkilöstömäärään.

Oppivelvollisuuden laajentamisen myötä toisen asteen opinnoista tuli maksuttomia laajennetun oppivelvollisuuden piiriin kuuluville nuorille. Maksuttomuuden edellyttämien oppikirjojen ja -materiaalien sekä henkilökohtaisten tietokoneiden hankintaan uusille lukiolaisille tarvitaan vuonna 2022 110 000 €.

Koulujen digitalisaatio etenee nopeasti. Tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään kaikilla vuosiluokilla ja sähköisen opetusmateriaalin ja -palveluiden käyttö perusopetuksessa ja lukio-koulutuksessa lisääntyy koko ajan. Koulutuspalveluissa on toiminut muutaman vuoden ajan pilottiluokkia, joissa jokaisella oppilaalla on ollut käytössään henkilökohtainen päätelaite, joko iPad-tabletti tai Chromebook-tietokone. Pilottien erinomaisten tulosten perusteella koulutuspalveluissa käynnistettiin lukuvuoden 2021–2022 alussa henkilökohtaisten päätelaitteiden hankkiminen vaiheittain kaikille 6.–9. -luokkien oppilaille. Käytännössä tämä toteutetaan siten, että uuden lukuvuoden alussa kaikki 6. luokalla aloittavat oppilaat saavat kunnalta Chromebook-tietokoneen lainaksi peruskoulun päättämiseen asti. Laitteet hankitaan kuntaan 4 vuoden leasing sopimuksella. Vuonna 2022 laitteiden hankkimiseen tarvitaan 76 000 €.

Toiminnan painopistealueet

- Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen yhteistyön edelleen kehittäminen
- Alkuluokkatoiminnan asteittainen laajentaminen
- Harrastusilta- ja päivätoiminnan asteittainen laajentaminen
- Lukiokoulutuksen kehittäminen
- Palveluverkon kehittäminen palveluverkkosuunnitelman linjausten pohjalta

SUORITTEITA JA PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA			
	TP2020	TPE2021	TA2022
Koulutuspalvelut			
Peruskoulujen määrä	23	23	23
Perusopetuksen oppilasmäärä	5 759	5796	5796
Lukiokoulutuksen opiskelijamäärä	446	432	432
Henkilöstömäärä	623	636	636
Oppilaskuljetusten menot*	2 489 874	2 937 000	2 837 000

*Iluvut sisältävät myös varhaiskasvatukseen kirjatut esiopetuksen kuljetuskulut

Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen erillishankkeet

	TP 2020	TA 2021	TPE 2021	TA 2022	2023	2024
Toimintatuotot	777 656	500 000	850 000	850 000	850 000	850 000
Toimintakulut	-883 258	-640 000	-990 000	-990 000	-990 000	-990 000
Toimintakate	-105 602	-140 000	-140 000	-140 000	-140 000	-140 000
Toimintakate/asukas	-2	-3	-3	-3	-3	-3
	TP 2020	TA 2021	TPE 2021	TA 2022	2023	2024
HTV 1						
Yhteensä	14	13	34,8	34,8	35	35

Vuonna 2022 koulutus- ja varhaiskasvatuspalveluissa jatkuvat seuraavat, vuonna 2021 tai sitä aikaisemmin alkaneet hankkeet:

Koulutuspalvelut

- Kerhotoiminnan kehittäminen 2021, 30 000 €
- Tasa-arvon edistäminen 2021, 570 218 €
- Kielten tutoropettajatoiminta 2020, 3 000 €
- Uudet lukutaidot 38 000 €
- Tutoropettajahanke 2019 (päättyy 31.1.2022), 72 330 €
- Alueellinen tutoropettajahanke 2019 (päättyy 31.1.2022), 209 000 €
- Lukutaidon edistäminen yläkouluissa 107 000 €
- Nurmijärvi harrastaa 280 000 €
- Liikkuva opiskelu 9 500 €
- Lukion korona-avustus (päättyy 31.1.2022) 100 699 €

Lisäksi koulutuspalvelut on mukana seuraavissa alueellisissa hankkeissa, joita koordinoivat suluisissa olevat kunnat/kaupungit:

- Perusopetuksen oppilaanohjauksen kehittäminen 15 674 € (Tuusula)
- Valtakunnallisen OppilasAgenttitoiminnan startup (Kangasala)
- DigiKilta 3 (Hämeenlinna)
- Kaikille yhteinen koulu 55 411 € (Järvenpää)
- SitKo-sitouttavan koulu yhteistyön kehittäminen 74 022 € (Mäntsälä)

Varhaiskasvatuspalvelut

- Tasa-arvon edistäminen 175 000 €
- Lukukoordinaattorit edistämässä lukutaitoa ja kieli-tietoisuutta 61 000 €
- Kaikille yhteinen varhaiskasvatus (Järvenpää).

Lisäksi varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluille on myönnetty yhteensä 412 000 € avustusta koronan aiheuttamiin tuentarpeisiin vastaamiseen.

Varhaiskasvatuspalvelut

	TP 2020	TA 2021	TPE 2021	TA 2022	2023	2024
Toimintatuotot	2 630 652	3 151 400	2 544 900	2 451 400	2 451 400	2 451 400
Toimintakulut	-33 654 172	-34 037 369	-34 998 450	-36 182 140	-35 942 140	-35 642 040
Toimintakate	-31 023 520	-30 885 969	-32 453 550	-33 730 740	-33 490 740	-33 190 640
Toimintakate/asukas	-712	-702	-738	-746	-734	-721
	TP 2020	TA 2021	TPE 2021	TA 2022	2023	2024
HTV 1						
Yhteensä	543	614	550,7	558	558	558

Olennaiset muutokset vuonna 2022 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin (muutokset verrattuna muutettuun KS2021-lukuihin)

Menot	Muutokset	Euroa
	Henkilöstömenot	-231 500
	-Nuuka-säästöt yhteensä 222 500 €	
	-Uudet vakanssit: 4 varhaiserityiskasvatuksen lastenhoitajaa, varhaiskasvatuksen lastenhoitaja ja varhaiskasvatuksen opettaja, yhteensä -208 600 €	
	-Palkankorotusvaraus -245 400 €	
	-4 varahenkilö/lastenhoitajaa, kulut budjetoiduista sijaismäärärahoista	
	Palveluseteli	-506 000
	Sisäiset palvelut, yhteensä	-541 300
	-Sisäiset ICT-palvelut -88 100 €	
	-Puhtaanapito -8 000 €	
	-Ravitsemispalvelut -219 800 €	
	-Sisäiset vuokrat -225 400 €	

	Avustukset	-750 000
Tulot	Varhaiskasvatuksen maksutuottojen aleneminen	-700 000

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Varhaiskasvatus tuottaa määrällisesti riittävät lasten esiopetus- varhaiskasvatus- ja avoimen varhaiskasvatuksen palvelut kuntalaisille laadukkaasti ja kustannustietoisesti. Varhaiskasvatuspalvelut järjestetään kunnallisena ja yksityisenä toimintana. Palveluseteli mahdollistaa perheille tasavertaisen mahdollisuuden hakeutua yksityisten varhaiskasvatuspalveluiden piiriin.

Esiopetus järjestetään yhteistyössä perusopetuksen kanssa.

Varhaiskasvatus vastaa myös lasten hoidon tuista (avustukset): kotihoidon tuki ja sen kuntalais- ja yksityisen hoidon tuki ja sen kuntalais. Avointa varhaiskasvatus toimintaa kehitetään kevyempänä vaihtoehtona niille perheille, joiden tarpeisiin se riittää.

Lapsimäärän kehittymistä seurataan kuukausittain, koska kunnalliset varhaiskasvatuspaikat alkoivat täyttyä vuosien 2020–2021 vaihtuessa muuttoliikkeen lisääntyessä. Keväällä 2021 sijoitettiin kunnalliseen varhaiskasvatukseen osin lisäpaikkoja rakentamalla 145 lasta, joista 24 oli alle 3-vuotiaita, jotka tarvitsevat käytännössä 2 paikkaa varhaiskasvatuksessa. Aikaisemman ennusteen mukaisesti lasten määrän on pitänyt laskea jokaisessa muussa taajamassa paitsi Klaukkalassa. Nyt on kuitenkin myös Rajamäellä ollut ongelmia lasten sijoittamisessa, jossa kausittainen vaihtelu saattaa olla suurtakin. Rajamäen tilannetta on tutkittu yhdessä kaavoituksen ja tilahallinnon kanssa, että saataisiin tarkemmin selville Rajamäen kasvu ja tilatarve tontteineen. Klaukkalan tilannetta helpottaa Vanhaan Klaukkaan rakentuva uusi yksityinen päiväkotitilavuus vuoden 2022 alussa. Kylien lapsimäärät ovat selkeästi laskussa tulevaisuudessa.

Uusi yksityinen päiväkotitilavuus ja toisen yksityisen päiväkodin laajeneminen kasvattavat palvelusetelimenoja vuonna 2022 noin 506000 euroa.

Lasten eri asteiset erityisen tuen tarpeet ovat lisääntyneet viime vuosina merkittävästi. Myös koronalla on ollut vaikutusta lasten hyvinvointiin. Melkein jokaisessa lapsiryhmässä on lapsia, jotka tarvitsevat kasvussaan seurantaa, erityistä tai tehostettua tukea. Tätä varten esitämme 4 uuden vakituisen avustajan palkkaamista varhaiserityiskasvatukseen vuoden 2022 alussa. Tämä tarkoittaa 111900 euron lisäystä henkilöstömenoihin.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutokset astuivat voimaan 1.8.2021. Perheiden tuloeroja maksun määrittämiseksi korotettiin 31 prosenttia, mikä pudottaa asiakasmaksutuot-

toja merkittävästi myös vuonna 2022. Kuntaliiton antaman ohjeellisen arvion mukaan yhteensä jopa 700000 euroa. Arviota on vaikea tehdä, koska emme tiedä uusien asiakkaiden tulotietoja, perhekokoa ja varhaiskasvatukseen tulevia lapsimääriä emmekä hoitoaikoja, jotka kaikki liittyvät asiakasmaksun määrittymiseen. Uudistus kuitenkin lisää merkittävästi ns. nollamaksuluokkalaisten määrää ja sillä on vaikutusta myös keskituloisten perheiden asiakasmaksuihin. Tavoitteena on valtakunnallisesti tulevaisuudessa maksuton varhaiskasvatus. Uudistuksella on myös sekä työvoimapolitiittiset että koulutuspolitiittiset tavoitteensa. Uudistuksen tarkoitus on myös lisätä varhaiskasvatuksen piirissä olevien lasten määrää.

Vuoden 2022 budjetissa on huomioitu Nuuka-säästöjä henkilöstön osalta yhteensä 222400 €. Palveluverkosta on jo poistunut Viirin kerhotila ja Kirkonkylän päiväkotitilavuus ja syksyllä 2022 poistuvat Klaukkalasta Kuusitien ja Vaskomäen yksiköt. Röykän omakotitalosta on suunniteltu luovuttavan syksyllä 2022, mikäli lapsimäärä Röykässä antaa siihen mahdollisuuden. Vuokrien vaikutus talousarviossa realisoituu vasta vuonna 2023.

Varhaiskasvatuksen laadun parantamiseksi ja kehittämisen tueksi varhaiskasvatukseen tehtiin muutoksia ja lisäyksiä. Pykälään 36 päiväkodin henkilöstömitoituksesta poikkeamiseen tehtiin lisäyksiä: päiväkodin mitoituksesta poikkeaminen 35 pykälässä säädetystä suhdeluvusta ei ole sallittua henkilöstön poissaoloista johtuvista syistä. Tämä tarkoittaa sitä, että kunnalla on oltava toimivat sijaisjärjestelyt ja tarpeeksi varahenkilöstöä turvaamaan poissaolot. Tätä varten esitämme 4 varahenkilön lisäämistä niin, että heidän palkkakulunsa siirtyvät sijaispaikoista (yhteensä 111 900 €). Pykälässä 36 on edelleen kohta, jossa poikkeaminen on sallittua lasten poissaoloista johtuvista syistä.

Tämän lisäksi varhaiskasvatukseen lisättiin kaksi uutta pykälää, pykälät 57 a ja b, jossa a-pykälässä säädetään henkilökunnan ilmoittamisvelvollisuudesta huomattavasti varhaiskasvatuksessa jonkin epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan. B-pykälässä säädetään ilmoitusmenettelylle ohjeet ja jatkotoimet. Epäkohta tai epäkohdan ilmeinen uhka tulee ilmoittaa kirjallisesti ja säilyttää ilmoituksen tekemisestä vuoden ajan. Mikäli epäkohtia tai ilmeisen epäkohdan uhkaa ei saada poistettua, täytyy varhaiskasvatuksesta vastaavan viranhaltijan ilmoittaa asiasta aluehallintovirastolle tai sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle. Nämä säädökset koskevat sekä kunnallista että yksityistä varhaiskasvatusta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö aloitti 1.8.2021 kaksivuotisen esiopetuskokeilun. Kokeilu kestää vuoden 2021 elokuusta vuoden 2024 toukokuun loppuun ja koskee 2016 tai 2017 syntyneitä lapsia. Kokeiluun valittiin kaksivuotisen esiopetuksen kokeilulain (1046/2020) mukaisesti satunnaisotannalla kuntia tai

kunnista koostuvia alueita. Nurmijärven kunta pääsi satunnaisotannan kautta mukaan kokeiluun ja kokeilun toimipaikoiksi valittiin Nukarin ja Ylitilantien päiväkodit. Kokeilu hankaloittaa seuraavina kahtena vuotena alkuluokkatoiminnan laajenemista Mäntysalon ja Isoniitun kouluihin. Valtio korvaa kokeilusta aiheutuvia kustannuksia. Esiopetus on maksuton ja lapsilla on oikeus koulumatkaetuuteen ja oppilashuollon palveluihin.

Vuonna 2022 astuvat voimaan mm. uusi perhevapaaudistus ja mahdollisesti varhaiskasvatustilain muuttaminen varhaiserytiskasvatuksessa lapsen tuen tarpeen osalta 1.8.2022 alkaen.

Perhevapaamalli on tarkentunut siten, että perheen kumpikin vanhempi saa 160 päivän päivärahaikiintöön, jolloin päivärahapäivät pitenevät yli 14 kuukauteen. Päivärahapäiviä voi käyttää, kunnes lapsi täyttää 2 vuotta. Päiviä voi käyttää myös useammassa osassa. Tällä on vaikutusta varhaiskasvatukseen. Lapsen oikeus varhaiskasvatukseen alkaa jatkossa sen kuukauden alussa, jolloin lapsi täyttää 9 kuukautta. Oikeus samaan varhaiskasvatuspaikkaan säilyisi, vaikka lapsi olisi poissa varhaiskasvatuksesta vanhemman kanssa vanhempainvapaalla, mikäli poissaolo kestää yhtäjaksoisesti enintään 13 viikkoa ja mikäli se on ennalta ilmoitettu. Poissaolot ovat perheelle maksuttomia. Saattaa myös olla, että lapsi tulee varhaiskasvatukseen vanhempana kuin tähän saakka.

Lapsen tuen tarpeen osalta tullaan varhaiskasvatustilain lisäämään uusi pykälä lasten erilaisten tuen tarpeiden osalta: yleinen tuki, tehostettu tuki ja erityinen tuki eli tuen kolmiportaisuus. Kunnassamme on jo käytössä varhaiskasvatuksessa tuen kolmiportaisuus, joten lain muutos ei välttämättä aiheuta muutoksia toimintaan.

Sekä yksityisen hoidon tuki ja sen kuntalisä että kotihoidon tuki ja sen kuntalisä ovat varhaiskasvatuksesta maksettuja avustuksia perheiden kotihoidon tai yksityisen varhaiskasvatuksen valitsemiseen. Vuoden 2021 alkuvuoden käytön mukaan arvioidaan avustuksiin tarvittavan 750000 euroa lisää rahaa vuoden 2022 talousarvioon. Tuet anotaan Kelalta ja Kela laskuttaa niistä kuukausittain kuntaa. Tarkemmin ei vielä tällä hetkellä ole tietoa siitä, miten kotihoidon tuen kuntalisä käy yhteen perhevapaaudistuksen kanssa.

Vuoden 2022 ja seuraavien vuosien talousarviot tulevat olemaan haasteellisia sekä säästöjen toteuttamisen että lapsimäärien arvioimisen suhteen. Pitkän ajan säästöihin vaikuttaa merkittävästi palveluverkosta tehdyt päätökset ja se, milloin ne voidaan toteuttaa täysimittaisina.

Toiminnan painopistealueet

- Alkuluokkatoiminnan kehittäminen
- Kohtaamispaikan perustaminen yhdessä Keusoten kanssa Klaukkalaan
- Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteistyön edelleen kehittäminen
- Palveluverkon kehittäminen väestöennusteiden pohjalta
- Kaksivuotisen esiopetuskokeilun läpivienti
- Liikunnan ja lukemisen painottaminen lasten toiminnassa
- Jatkuva laadun parantaminen ja arvioinnin kehittäminen

SUORITTEITA JA PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA

	TP2020	TPE2021	TA2022
Varhaiskasvatuspalvelut			
Kunnallisten päiväkotien määrä	27	27	26
Palvelusetelipäiväkotien määrä	8	8	8
Kunnallisten päiväkotien lapsimäärä	1662	1807	1700
Palvelusetelipäiväkotien lasten määrä	446	423	523
Henkilöstömäärä/kunnallinen varhaiskasvatus	572	521	527

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

	TP 2020	TA 2021	TPE 2021	TA 2022	2023	2024
Toimintatuotot	154 308	212 750	88 500	218 750	214 300	216 300
Toimintakulut	-3 004 041	-3 277 468	-3 167 900	-3 355 640	-3 316 200	-3 285 920
Toimintakate	-2 849 733	-3 064 718	-3 079 400	-3 136 890	-3 101 900	-3 069 620
Toimintakate/asukas	-65	-70	-70	-69	-68	-67
	TP 2020	TA 2021	TPE 2021	TA 2022	2023	2024
HTV 1						
Yhteensä	43	45	42,7	45	45	45

Ollennaiset muutokset vuonna 2022 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin (muutokset verrattuna muutettuun KS2021-lukuihin)		
Menot	Muutos	Euroa
	Kirjastoaineistomäärärahan leikkaus	6 000
	Kirjaston sijaismäärärahan leikkaus	7 000
	Uudistetun pääkirjaston tekniikan leasing- ym. maksut	- 10 000
	Kirjaston muutosta aiheutuvat kulut	- 10 000
	Palkankorotusvaraus	- 27 000
	Sisäiset vuokrat	- 43 800

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Kirjasto- ja kulttuuripalvelujen tulosalue koostuu kolmesta yksiköstä: kirjastosta, kulttuuripalveluista ja museosta.

Kirjaston tehtävänä on kirjasto- ja tietopalvelujen järjestäminen. Kirjasto tukee elinikäistä oppimista ja kuntalaisten yhtäläisiä mahdollisuuksia tietojen ja taitojen kehittämiseen tarjoamalla asiakkaille monipuoliset ja uudistuvat kokeemat. Kirjaston tehtävänä on myös tukea demokratiaa ja sananvapautta. Kirjasto järjestää kirjastonkäytön ja tiedonhaun opetusta sekä tukee osallisuutta järjestämällä maksutonta toimintaa ja tapahtumia.

Suurin muutos toimintaympäristössä on ihmisten muuttuvat vapaa-ajanviettotottumukset ja koko ajan lisääntyvä digitaalisten palvelujen tarjonta. Niin lapset kuin aikuisetkin lukevat koko ajan vähemmän, mikä näkyy niin lukutaidossa kuin kirjaston lainausluvuissakin. Uutta kysyttyä aineistoa pitää olla saatavilla tarpeeksi, sillä kirja vanhenee aiempaa nopeammin. Suoratoistopalvelut vähentävät musiikin ja elokuvien lainausta. Äänikirjojen kysyntä kasvaa jatkuvasti, mutta osa kustantajista ei tarjoa niitä lainkaan kirjastoille. Sähköisten aineistojen hinta rajoittaa muutenkin niiden hankintaa.

Pääkirjaston peruskorjaus alkoi elokuussa 2021. Tilat uudistuvat kokonaan ja suunnittelua on tehty mahdollisimman asiakaslähtöisesti. Uudet, modernit ja ajanmukaisella tekniikalla varustetut tilat mahdollistavat niin kirjaston perinteisten palvelujen kehittämisen kuin luovat hienot puitteet tapahtuma- ja näyttelytoiminnalle. Kulttuuripalvelut ja museo pystyvät myös laajentamaan toimintaansa uusissa tiloissa.

Kehittämiskohteita tulevalle kaudelle on uusien tilojen käyttöönoton lisäksi kirjaston ammattikoululaisten kirjastonkäytön opetus, varhaiskasvatuksen kanssa tehtävän yhteistyön lisääminen, kuntalaisten aktiivisen kansalaisuuden edistäminen sekä Ratamo- ja Kirkes-kirjastojen välisen kimpPAYteistyön vahvistaminen. Painopistealueena on palvelujen saattaminen koronaa edeltävälle tasolle.

Kulttuuripalveluiden tehtävänä on edistää, tukea ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa. Yksikkö järjestää tapahtumia mm. Monikkosalissa ja Taaborinvuorella, ja taidenäyttelyitä Galleria Villessä. Lisäksi kulttuuripalvelut vastaa kunnan taidekokoelmasta ja taidehankinnoista, koordinoi kulttuuriavustusten jakamista ja tekee yhteistyötä paikallisten toimijoiden kanssa, sekä välittää tietoa kulttuuritapahtumista- ja harrastuksista.

Koronaepidemia on vaikuttanut kulttuurialaan voimakkaasti. Kulttuuripalvelut keskittyi tapahtumatoiminnan uudelleen käynnistämiseen sekä Monikkosalin ja Taaborinvuoren ohjelman palauttamiseen epidemiaa edeltävälle tasolle terveysturvallisuusvaatimusten mukaisesti. Toimintaa sopeutetaan tarvittaessa koronarajoituksiin.

Uusi laki kuntien kulttuuritoiminnasta astui voimaan vuoden 2019 alussa. Kulttuuripalvelujen toimintaa tarkastellaan suhteessa uuteen lakiin ja viedään kohti laissa määriteltyjä tavoitteita. Kulttuuripalvelut vähentää omana tuotantona tehtävien tapahtumien ja näyttelyiden lukumäärää, ja keskittyy tekemään vuosittain muutamia isoja ammattimaisesti toteutettuja tapahtumatuotantoja, sekä yhteisöllisiä tapahtumia. Monikkosalia ja Taaborinvuorta markkinoidaan tuotantoyhtiöille ja muille tapahtumajärjestäjille, ja Taaborinvuoren sisältöjen kehittämistä jatketaan yhteistyössä museon ja Kivi-juhlien kanssa.

Museon perustehtävänä on kerätä, tallentaa, tutkia ja pitää näytteillä Nurmijärven menneisyyteen liittyvää materiaalia. Museo toimii kunnassa asiantuntijana kulttuuriperintöalaan liittyvissä kysymyksissä ja tehtävissä. Museo tekee yleisötyötä ja antaa kulttuuriperintöopetusta, jonka tavoitteena on vahvistaa lähiympäristön ja paikallishistorian tuntemusta.

Muuttuva toimintaympäristö asettaa museotoiminnalle uusia haasteita. Asiakkaiden tarpeet ovat entistä yksilöllisempiä ja palveluilta odotetaan suurempaa valinnanvapautta. Museossa pyritään tuottamaan kohdennettuja sisältöjä eri käyttäjäryhmille, myös museotilojen ulkopuolelle. Tässä käytetään hyväksi digitoituja kokoelmia ja samalla tuotetaan verkko- ja sosiaaliseen mediaan aineistoja eri käyttäjäryhmille.

Pääkirjaston peruskorjauksen myötä museo pystyy tuotta-

maan uusia sisältöjä asiakkaille niin kotiseutukokoelman yhteyteen kuin Galleria Villeenkin. Myös Taaborinvuoren museoiden näyttelyiden uudistamista jatketaan ja niihin tuotetaan uusia sisältöjä ja toiminnallisia osuuksia.

Toiminnan painopistealueet

- Pääkirjaston toiminnan ja palvelujen kehittäminen uusissa tiloissa.
- Hakeutuvien palveluiden kehittäminen.
- Kirjaston roolin kehittäminen demokratian ja sananvapauden edistämiseksi.
- Taidenäyttelytoiminnan kehittäminen.
- Taaborinvuoren museoiden näyttelyiden uudistaminen.
- Varhaiskasvatuksen kanssa tehtävän yhteistyön eteenpäin vieminen.

SUORITTEITA JA PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA			
	TP2020	TPE2021	TA2022
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut			
Kävijät	252 819	192 000	330 000
Pedagogiseen toimintaan osallistuneet oppilaat	5 099	9 400	9 600
Kirjastojen lainaus	552 786	530 000	580 000
Kulttuuripalvelujen tuottamien tapahtumien ja näyttelyiden määrä	32	25	50
Käyttäjät museon tuottamissa verkkosisällöissä	47 389	50 000	51 000

Nuorisopalvelut

	TP 2020	TA 2021	TPE 2021	TA 2022	2023	2024
Toimintatuotot	473 151	585 750	585 750	563 200	563 200	563 200
Toimintakulut	-2 728 981	-2 868 666	-2 893 666	-2 974 250	-2 940 900	-2 925 858
Toimintakate	-2 255 830	-2 282 916	-2 307 916	-2 411 050	-2 377 700	-2 362 658
Toimintakate/asukas	-52	-52	-52	-53	-52	-51
HTV 1	TP 2020	TA 2021	TPE 2021	TA 2022	2023	2024
Yhteensä	30	37	28,6	30	30	30

Olelliset muutokset vuonna 2022 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin (muutokset verrattuna muutettuun KS2021-lukuihin)		
Menot	<u>Muutos</u>	<u>Euroa</u>
	Henkilöstökulut	-19 700
	Nuorten kesätyöllistäminen	-50 000
	Sisäiset vuokrat	-35 300
Tulot	<u>Muutos</u>	<u>Euroa</u>
	Myyntituotot	-19 500
	Maksutuotot	-6 000
	Tuet ja avustukset	20 500
	Muut toimintatuotot	-17 600

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Nuorisopalvelut tukevat nuorten kasvua painottaen vastuullisuutta, osallisuutta sekä itsestä ja ympäristöstä huolehtimista. Yhteisöllisyyden rakentaminen ja aktiivinen toimijuus ovat vahvasti mukana toiminnoissamme. Nuorisopalvelut jakautuu kahteen tulosalueeseen: nuorisotyöhön ja monikkoon. Nuorisotyö sisältää seuraavat toiminnat: nuorisotalotoiminta, koululaisten iltapäivätoiminta, koulujen loma-ajan toiminta, nuorten työllistäminen, monialainen yhteistyö, Ohjaamo-toiminta, etsivä nuorisotyö, ehkäisevä päihdetyö, nuorisovaltuusto sekä nuorten harrastustoiminta. Monikkoon sisältyvät: Monikkosali, bändien harjoittelutila aulakahvio ja aulagalleria.

Nuorisotyö on nuorten kohtaamista eri toimintaympäristöissä ryhmien ja yksilöiden parissa. Toimintaa on nuorisolähtöistä. Monialaisella yhteistyöllä edistetään nuorten hyvinvointia. Nuorisotyön perinteinen toimintaympäristö –toiminta nuorten vapaa-ajalla - on muuttunut ja muuttuu edelleen. Työ kohdentuu kasvavasti nuorten yksilölliseen tukemiseen monialaisesti niin elämänhallinnassa kuin työllisyyden edistämiseksi. Nuorisotyötä tehdään nuorisotilojen lisäksi kouluissa, sosiaalisessa mediassa sekä muissa nuorten kohtaamispaikoissa. Kouluissa tehtävän nuorisotyö saa vahvistusta, kun kaksi koulunuorisotyöntekijää palkattiin syksyllä 2021. Koululuokkien ryhmätyöskäytä, koulukahviloita, päihdepäiviä, kaverikerhoja

sekä Kantti Kestää- ehkäisevää päihdetyötä järjestetään kouluissa edelleen.

Nuorisotyötä on onnistuneesti ja ketterästi siirretty sosiaalisen median eri kanaviin. Eri tilanteissa on nopealla reaktiivilla ja muuntautumiskyvyllä pystytty vastaamaan yhteistyötahtojen ja nuorten moninaisiin tarpeisiin. Koronapandemian aikana omaksuttuja työmuotoa tullaan jatkamaan. Klaukkalassa toteutettiin osallistava yhteisötutkimus ja sen tuloksien hyödyntäminen aloitettiin vuoden 2020 alussa. Koronapandemia keskeytti nuorten kanssa yhdessä suunnitellut tapahtumat ja toimenpiteet. Toteuttaminen siirtyy vuodelle 2022 ja se liitetään osaksi vuoden kestävästä koulunuorisotyöntekijä kokeilua.

Koronapandemian vaikutus nuorten arjen hallintaan ja lisääntyneeseen työttömyyteen ovat merkittävät. Nuorten arjen hallinnan, pitkittyneen työttömyyden sekä koulutuksen puuttumisen aiheuttamiin haasteisiin vastataan etsivällä nuorisotyöllä, nuorten työpajatoiminnalla sekä ohjaamalla.

Nurmijärven monitoimitalo Monikossa tuotetaan hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä kuntalaisille tapatumien ja toimintojen kautta. Näiden toimintojen merkitys kuntalaisten hyvinvointiin on suuri koronapandemian aikana ja sen jälkeenkin.

Toiminnan painopistealueet

- Pyritään nuorten osallisuuden vahvistamiseen ja sen merkityksen ymmärtämiseen nuorten eri toimintaympäristöissä mm. Koulunuorisotyön ja nuorisotilatyön yhteistyönä.
- Matalan kynnyksen harrastustoiminnan kehittäminen yhdessä muiden toimijoiden kanssa
- Ryhmätoiminnan ulkopuolelle jääneille nuorille suunnataan maksutonta toimintaa kouluaikoina ja kesällä kehittämällä kaverikerhotoimintaa.
- Ehkäisevän päihdetyön vaikuttavuuden lisääminen yhteistyössä kokemusasiantuntijoiden kanssa
- Ohjaamoja kehitetään edelleen mm. lisäämällä päivystysaikoja.
- Etsivän nuorisotyön monipuolistaminen lisäämällä ryhmätoimintoja ja lisäämällä jalkautumista
- Monikkosalin päiväkäytön tehostaminen aktiivisen markkinoinnin avulla.

SUORITTEITA JA PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA			
	TP2020	TPE2021	TA2022
Nuorisopalvelut			
Iltapäivätoimintaan osallistuvien lasten määrä kunnan toiminnassa	122	125	126
Iltapäivätoiminta per käyntikerta euroa	7,2	7,2	7,2
Iltapäivätoiminnan avustukset euroa per lapsi	673	660	669
Etsivän nuorisotyönasiakkaat	187	210	220
Monikkosalin tilaisuuksien määrä/kävijöiden määrä	122/4734	108/7800	240/31000

Liikuntapalvelut

	TP 2020	TA 2021	TPE 2021	TA 2022	2023	2024
Toimintatuotot	97 978	140 000	100 000	140 000	140 000	140 000
Toimintakulut	-784 614	-857 590	-818 012	-874 960	-874 960	-874 960
Toimintakate	-686 636	-717 590	-718 012	-734 960	-734 960	-734 960
Toimintakate/asukas	-16	-16	-16	-16	-16	-16
HTV 1	TP 2020	TA 2021	TPE 2021	TA 2022	2023	2024
Yhteensä	8	7	7	7	7	7

Olennaiset muutokset vuonna 2022 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin (muutokset verrattuna muutettuun KS2021-lukuihin)		
Menot	Muutos Sisäiset vuokrat	Euroa -14 000
Tulot		

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Liikuntapalvelut vastaavat kuntalaisille tarjottavien monipuolisten ja laadukkaiden ohjaustuntien ja kurssien järjestämisestä, urheiluseurojen avustamisesta, liikuntasalien vuorojen organisoinnista sekä yleisestä kuntalaisten liikuntamahdollisuuksien kehittämisestä.

Liikuntapalveluiden keskeisin tehtävä on edistää kuntalaisten mahdollisuuksia liikunnan harjoittamiseen. Liikuntapalveluiden toimintaympäristönä toimii monipuolisesti kunnan eri sisä- ja ulkoliikuntapaikat, joiden avulla kuntalaisilla on mahdollisuus hyvin monenlaiseen liikkumiseen ja harrastamiseen. Kunnan myöntämät avustukset paikallisille urheiluseuroille ovat yksi tapa edistää kuntalaisten mahdollisuuksia liikunnan harjoittamiseen.

Koronan vaikutukset ohjattuihin liikuntapalveluihin sekä tulotavoitteeseen on merkittävä. Tulostavoitteeseen vaikuttavat myös mahdolliset sisäliikuntatilojen remontit ja käyttöhaasteet. Toimintaa on onnistuneesti siirretty vuosina 2020-2021 sosiaalisen median eri kanaville. Erilaiset liikunnalliset tapahtumat, joilla pyritään edistämään mm. sosiaalista hyvinvointia

ja yhteenkuuluvuuden tunnetta, ovat olleet tauolla koronasta johtuvista rajoituksista.

Toiminnan painopistealueet

Liikuntapalveluiden järjestämien liikuntaryhmien pääpaino vuoden 2022 aikana on ennaltaehkäisevässä ja toimintakykyä lisäävässä liikunnassa. Liikunnan suunnittelussa ja toteutuksessa tullaan tekemään tiivistä yhteistyötä Keusoten kanssa. Toiminta on suunnattu vähän liikkuville tai liikuntaa aloittaville kuntalaisille.

Toiminnan painopisteinä ovat:

- Hyte-yhteistyön kehittäminen kunnassa toimivien järjestöjen kanssa
- Perhekonseptin luominen lasten ja perheiden liikuttamiseksi yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja koulutuspalveluiden kanssa
- Työikäisille kohdennetun matalan kynnyksen ja ennaltaehkäisevän liikunnan edistäminen
- Ikäihmisten toimintakykyä edistävien liikuntapalveluiden kehittäminen
- Liikunta-avustuksien jakoperusteiden päivittäminen

SUORITTEITA JA PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA			
	TP2020	TPE2021	TA2022
Liikuntapalvelut			
Ohjaustuntikertoja vuodessa	833	2 548	2 548
Ohjattujen ryhmien määrä	103	103	103
Myönnettyjä vuoroja liikuntasaleissa (tunti/vuosi)	16 399	21 188	21 188

Hyvinvointipalvelut

	TP 2020	TA 2021	TPE 2021	TA 2022	2023	2024
Toimintatuotot	298 206	271 300	166 500	181 300	181 300	181 300
Toimintakulut	-1 639 898	-1 695 714	-1 617 714	-1 789 340	-1 789 340	-1 789 340
Toimintakate	-1 341 692	-1 424 414	-1 451 214	-1 608 040	-1 608 040	-1 608 040
Toimintakate/asukas	-31	-32	-33	-36	-35	-35
HTV 1	TP 2020	TA 2021	TPE 2021	TA 2022	2023	2024
Yhteensä	29	29	29,5	30	30	30

Olellaiset muutokset vuonna 2022 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin (muutokset verrattuna muutettuun KS2021-lukuihin)		
Menot	Henkilöstökulujen kasvu - palkankorotukset - uusi henkilöstö, psykologi Vammais- ja vanhusneuvoston kulut	-84 600 -18 000
Tulot	Kuntakorvausten pieneneminen kotoutumispalveluissa	-90 000

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Kasvun ja oppimisen tukipalvelut

Kasvun ja oppimisen tukipalveluissa tarjotaan varhaiskasvatuspsykologin, koulupsykologien ja koulukuraattoreiden sekä lukion psykososiaalisen tuen erityisohjaajan palveluja taape-roista perustutkintoa suorittaviin aikuisopiskelijoihin asti. Palvelut sisältävät lasten ja nuorten kasvun, kehityksen, hyvinvoinnin sekä oppimisen ja koulunkäynnin tukipalveluja: arviointia, tukea, ohjausta ja neuvontaa, psykologin tutkimuksia, verkostoyhteistyötä, konsultointia, luokka- ja ryhmäpalveluja sekä ennaltaehkäisevää yhteisöllistä työtä päiväkodeissa, kouluissa ja oppilaitoksissa.

23.6.2021 hyväksytty valtakunnallinen sote-uudistus tulee siirtämään opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelut osaksi hyvinvointialueen palveluja 1.1.2023 alkaen. Palvelut suunnitellaan toteutettavan jatkossakin lähipalveluina kouluissa ja oppilaitoksissa. Valmisteltaessa siirtymistä hyvinvointialueelle on tärkeää kuulla työntekijöitä ja kunnan keskeisiä yhteistyötahoja sekä vahvistaa yhteistyörakenteita.

Opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalveluihin ollaan säättämässä sitovaa henkilöstömitoitusta siten, että 1.1.2022 lähtien kuraattorin työalueeseen voisi kuulua 670 oppilasta/opiskelijaa ja psykologin työalueeseen 1.8.2023 lähtien 780 oppilasta/ opiskelijaa. Nurmijärvellä tämä tulee edellyttämään 2,1 kuraattorin ja 2,4 koulupsykologin palkkaa-

mista. Opetus- ja kulttuuriministeriön hankerahalla (päätös 9/2021) saataneen ratkaistua vuoden 2022 mitoitusta kuraattoreiden osalta.

Psykologien rekrytoinnissa on ollut edelleen suuria vaikeuksia. Säästyviä palkkakustannuksia jouduttaneen käyttämään ostopalveluihin. Tarvittaessa muodostetaan psykologi-palveluihin yksi tutkimusjono ja arvioidaan tarjottavien palvelujen valikkoa. Psykososiaalista tukea tarvitsevia oppilaita ja opiskelijoita ohjataan psykologivajeessa perheneuvolaan ja nuorisosaemalle sekä hyödynnetään lukion psykososiaalisen tuen erityisohjaajan (psykiatrinen sairaanhoitaja), kuraattoreiden ja terveydenhoitajien tukea.

Psykkisesti oireilevien lasten ja nuorten tukemiseen tarvittavaa osaamista lisätään yhteistyössä Keusoten ja erikoissairaanhoidon kanssa (IPC- ja Cool Kids –ohjelmat).

Toiminnan painopistealueet

- Osana sitouttava kouluyhteisö -hanketta kehitetään edelleen toimintatapoja oppilaiden poissaoloista nouseviin huoliin yhteistyössä hankkeen kouluvalmentajien ja koulun nuorisotyön sekä Keusoten kanssa.
- Kehitetään ryhmämuotoisia palveluja lapsille, nuorille ja huoltajille.

- Otetaan käyttöön kuntien, Keusoten ja erikoissairaanhoidon yhteistyönä laatimat lasten ja nuorten

mielenterveystyön sekä keskittymättömän lapsen päivitetyt hoitopolut. Hyödynnetään vaikuttavia menetelmiä hoitopolkujen mukaisessa työskentelyssä.

Kotoutumispalvelut

Kotoutumispalvelut on tulosyksikkö hyvinvointipalvelujen tulosalueella, sivistys- ja hyvinvointitoimialalla. Kotoutumispalvelut tarjoaa ohjaus- ja neuvontapalvelua kunnan kaikille maahanmuuttajille, sekä lisäksi kotouttavaa arjen tukea kuntakortausajalla oleville pakolaistaustaisille maahanmuuttajille. Väestöennusteen mukaan vieraskielisen väestön suhteellinen Keski-Uudellamaalla tulee kasvamaan merkittävästi. Kunta varautuu tähän muun muassa vahvistamalla jo voimassa olevia monialaisia yhteistyön muotoja eri toimijoiden välillä laajentaen tarvittaessa myös uusiin toimintamalleihin, sekä kehitetään kaikille maahanmuuttajille suunnattua neuvontatoimintaa.

Kotoutumispalvelussa koordinoidaan kotoutuslain mukaisesti kotoutujien palveluprosesseja, tehdään pakolaisten vastaanottotyötä kunnanvaltuuston päätösten mukaisesti, sekä kehitetään maahanmuuttajatyötä monialaisesti niin Nurmijärvellä, kuin seudullisestikin. Kotoutumispalvelun asiakkaina ovat kansainvälistä suojelua saavat henkilöt sekä heidän perheenjäsenensä. Nurmijärvellä vastaanotetaan valtuustopäätöksen mukaisesti 10-15 kiintiöpakolaista joka toinen vuosi. Työntekijät ohjaavat kotoutujia eri palveluihin, avustavat etuus-, työllisyys- ja koulutuskysymyksissä, antavat kotiin vietävää asumiseen ja elämänhallintaan liittyvää tukea, tekevät tarvittaessa kunnan kotoutumissuunnitelmia, sekä järjestävät suomalaisen yhteiskuntaan sopeutumiseen liittyvää neuvontaa. Kotoutumispalvelua toteutetaan usein verkostotyönä eri toimijoiden kanssa. Yhteistyötä tehdään myös kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Lisäksi kotoutumispalvelut tarjoaa asiantuntijapalveluja maahanmuuttoon liittyvissä

Hyvinvoinnin edistäminen

Hyvinvoinnin edistäminen –yksikkö vastaa kunnan hyvinvointityön koordinoinnista, kunnan hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman valmistelusta ja arvioinnista, hyvinvointia edistävästä avustuksista sekä verkostotyön koordinoinnista.

Toiminnan painopistealueet

Hyvinvoinnin edistäminen

- Kunnan monialaisen hyvinvointityön kehittäminen, etenkin ikääntyneet ja lapsiperheet huomioiden.

kysymyksissä. Nurmijärvellä kotoutumispalvelun asiakkaina olevien henkilöiden määrä on vähentynyt, johtuen kuntakortausaikaisten päättymisestä. Samalla kaikkien maahanmuuttajien yleisen ohjauksen ja neuvonnan merkitys korostuu. Keski-Uudellamaalla on käynnistynyt kaikille maahanmuuttajille suunnatun matalan kynnyksen neuvontapalvelun kehittämissuunnitelma, joka sai jatkorahoituksen Työ ja elinkeinoministeriöltä toimintakaudelle 2021–2022. Hankkeessa kehitetään digitaalisia alustoja, kehitetään ja yhdenmukaistetaan neuvontapalveluita sekä laajennetaan niiden saatavuutta alueella. Hankkeen kautta järjestetään myös koko alueelle omakielistä neuvontaa. On mahdollista, että hanke saa jatkorahoitusta vielä toimintakaudelle 2022–2023.

Toiminnan painopistealueet

- Kaikille vieraskielisille suunnatun TNO-palvelun (tieto- neuvonta ja ohjaus) kehittäminen Nurmijärvellä ja laajemmin Keski-Uudenmaan alueella.
- Laki kotoutumisen edistämisestä päivitetään, siitä nousevien kunnan tehtävien hoitaminen ja mahdolliset muutokset toimintakenttään.
- Kehitetään edelleen yhteistyön rajapintoja Keusoten sosiaali- ja terveyspalvelujen kanssa vieraskielisen väestön palveluihin pääsemisen helpottamiseksi ja laadukkaiden asiakasprosessien varmistamiseksi.
- Kunnan kotouttamisohjelman päivittäminen vuodesta 2023 eteenpäin.
- Toimivan, ennaltaehkäisevän ja yhdyspinnassa tapahtuvan yhteistyön vahvistaminen Keusoten ja Keusote-kuntien kanssa hyvinvointialueuudosta ennakkoiden.
- Laajan hyvinvointisuunnitelman, tavoitteiden, toimenpiteiden ja mittareiden valmistelu kuntastrategialähtöisesti yhteistyössä kunnan johdon ja eri toimialojen kanssa.
- Vammaisneuvoston ja vanhusneuvoston sihteeritehtävät

**SUORITTEITA JA PALVELUTUOTANNON
TUNNUSLUKUJA**

	TP2020	TPE2021	TA2022
Hyvinvointipalvelut			
Kasvun ja oppimisen tukipalvelut: Psykologien ja kuraattoreiden yksilöasiakkaat/yksilötyöhön käytetty aika	2 256	2 500	2 500
Kasvun ja oppimisen tukipalvelut: Psykologien ja kuraattoreiden asiakaskontaktit/yksilötyöhön käytetty aika	6 880	8 500	8700
Kotoutumispalvelun asiakaskontaktien määrä	1 870	1 020	1 300
Ely-keskuksen korvaksen piirissä olevien henkilöiden määrä keskimäärin/kk	79	42	42
Kotoutumispalvelun henkilöstön määrä	4	3	3